

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 2952/2022
16.07.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Миленко Милисављевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства правде, коју заступа Државно правобранилаштво, са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4784/21 од 02.12.2021. године, у седници одржаној 16.07.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4784/21 од 02.12.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 3129/20 од 15.06.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужена да му на име накнаде штете за претрпљене душевне болове због неоснованог лишења слободе исплати 4.350,000,00 динара са затезном каматом од дана пресуђења до исплате и за изгубљену зараду за период од јула 2010. године закључно са јуном 2011. године појединачне новчане износе са затезном каматом као у његовом садржају. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 22.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4784/21 од 02.12.2021. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права .

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. Закона парничном поступку – ЗПП ("Сл. Гласник РС, бр. 72/11... 10/23), Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоцу је решењем истражног судије Вишег суда у Београду Ки По1 300/10 од 02.07.2010. године на основу одредбе члана 142. став 1. тачка 1, 2, 3. и 5. ЗКП одређен притвор почев од дана лишења слободе, 30.06.2010. године, са трајањем најдуже месец дана, након чега му је притвор продужаван решењима Вишег суда у Београду од 29.07.2010. године, 28.09.2010. године, 27.01.2011. године, 24.02.2011. године, 21.04.2011. године и од 21.06.2011. године, а укинут је решењем Апелационог суда у Београду Кж2 По1 160/11 од 16.06.2011. године и тужилац је пуштен на слободу дана 27.06.2011. године. Пресудом Вишег суда у Београду К По 56/13 од 26.10.2016. године тужилац је ослобођен оптужбе да је извршио продужено кривично дело примање мита из члана 367. став 2. у вези члана 61. КЗ РС, а наведена пресуда потврђена је пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 По1 3/17 од 28.04.2017. године, коју је тужилац примио 30.06.2017. године, а његови браниоци 28.06.2017. године. Дана 26.06.2020. године, тужилац се преко адвоката обраћао Државном првобранилаштву, односно Комисији тужене са захтевом за накнаду штете због неоснованог лишења слободе, који захтев му је Правобранилаштво вратило уз допис од 03.07.2020. године, јер је омашком достављен правобранилаштву уместо овлашћеној комисији у складу са законом. Након тога, дана 08.07.2020. године, тужилац је, преко адвоката, поднео писарници Управе за заједничке послове републичких органа захтев за накнаду штете због неоснованог лишења слободе насловљен за Комисију за накнаду штете Министарства правде.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца, применом члана 584, 588, 589. и 591. ЗКП, налазећи да је застарелошћу престало право тужиоца на накнаду штете која је предмет овог спора. Према разлозима првостепеног суда, пуномоћници тужиоца су дана 28.06.2017. године примили пресуду Апелационог суда у Београду Кж1 По1 3/17 од 28.04.2017. године, па је дана 29.06.2017. године почео да тече трогодишњи рок прописан одредбом члана 591. ЗКП, у коме је тужилац имао право да поднесе тужбу ради накнаде штете. Тужилац је имао право да тужбу поднесе закључно са 29.06.2020. године, а дана 26.06.2020. године се преко адвоката обратио са захтевом за накнаду спорне штете због неоснованог лишења слободе у складу с чланом 589. став 3. ЗКП. Пошто о његовом захтеву комисија није одлучила у року од 3 месеца, предвиђеним одредбом члана 589. став 1. ЗКП, за то време застарелост није текла сагласно одредби члана 589. став 3. ЗКП, па се од дана 27.09.2020. године наставио ток трогодишњег рока за подношење тужбе надлежном суду из члана 591. ЗКП, а који је истекао након преостала четири дана, односно 30.09.2020. године, дакле, пре него што је 09.11.2020. године тужилац покренуо поступак у овој правној ствари. Према становишту првостепеног суда, Уредба о роковима у судским поступцима за време ванредног стања („Службени гласник РС“, бр. 38/20) не може се тумачити у смислу одредби члана 383. и 384. став 2. ЗОО, које регулишу застој застаревања и утицај узрока застоја потраживања, будући да не говори о застоју застаревања потраживања и материјалноправним роковима, већ се односи на процесно-правне рокове. Наиме, Одлуком о проглашењу ванредног стања и наведеном Уредбом од дана проглашења ванредног стања одложени су само рокови за подношење тужбе у парничном поступку који су истицали за време ванредног стања, а што конкретно није случај, будући да је

тужиоцу рок за подношење тужбе истицао 29.06.2020. године, а ванредно стање је укинато 06.05.2020. године.

Одлучујући о жалби тужиоца, другостепени суд је исту одбио, као неосновану, прихватајући разлоге које је за своју одлуку дао првостепени суд.

По оцени Врховног суда, неосновано се ревизијом тужиоца указује да су нижестепени судови погрешно применили материјално право када су одбили, као неоснован његов тужбени захтев, због застарелости потраживања.

Закоником о кривичном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11), одредбом члана 584. став 1. тачка 1. прописано је да право на накнаду штете припада лицу које је било лишено слободе, а није дошло до покретања кривичног поступка или је поступак обустављен правноснажним решењем, или је правноснажно окончан одбијајућом или ослобађајућом пресудом. Пре подношења суду тужбе за накнаду штете, оштећени је дужан да поднесе захев Министарству надлежном за послове правосуђа ради постизања споразума о постојању штете и врсти и висини накнаде (члан 588. став 1). О захтеву за накнаду штете одлучује комисија за накнаду штете чији се састав и начин рада уређује актом министра надлежног за послове правосуђа (став 2). Ако захтев за накнаду штете не буде усвојен или комисија не одлучи о захтеву у року од 3 месеца од дана када је поднет, оштећени може надлежном суду поднети тужбу за накнаду штете (члан 589. став 1). Док траје поступак из става 1. члана 589, не тече застарелост предвиђена у члану 591. овог закона (члан 589. став 3). Право на накнаду штете застарела за три године од дана правноснажности првостепене одбијајуће или ослобађајуће пресуде, односно правноснажности првостепеног решења којим је поступак обустављен или је оптужба одбијена, а ако је поводом жалбе решавао апелациони суд – од дана пријема одлуке апелационог суда (члан 591).

Како је у конкретном случају пресуда апелационог суда, којом је потврђена првостепена ослобађајућа пресуда тужиоцу, уручена пуномоћницима тужиоца 28.06.2017. године, то је од наредног дана - 29.06.2017. године почео да тече трогодишњи рок, из чл. 591 ЗКП, у коме је тужилац имао право да поднесе тужбу ради накнаде штете, па будући да се тужилац 26.06.2020. године (четири дана пре истека рока за подношење тужбе) преко пуномоћника обратио Државном првобранилаштву, односно Комисији тужене са захтевом за накнаду штете због неоснованог лишења слободе, која по овом захтеву није одлучила у року од три месеца (а за које време застарелост сходно одредби чл. 589. ст. 3 ЗКП није текла), правилно су нижестепени судови закључили да је од 27.09.2020. године настављен ток трогодишњег рока за подношење тужбе надлежном суду, и да је исти истекао протеклом преостала 4 дана односно 30.09.2020. године. С обзиром да је овај парнични поступак покренут након наведеног датума, дана 09.11.2020. године, то су правилно закључили нижестепени судови да је потраживање на име тражене накнаде штете застарело, у смислу чл. 591 ЗКП.

Неосновани су наводи ревизије да је рок застарелости у конкретном случају морао бити продужен за 51 дан, колико је трајало ванредно стање, односно да је у периоду од 15.03.2020. године па до 16.05.2020. године наступио застој застарелости и иста поново почела тећи 07.05.2020. године, те с тим у вези позивање тужиоца на

Одлуку о проглашењу ванредног стања и Уредбу Владе РС о роковима у судским поступцима за време ванредног стања проглашеног 15. марта 2020. Године. Наиме, чланом 1. Уредбе о роковима у судским поступцима за време ванредног стања проглашеног 15.03.2020. године („Службени гласник РС“, бр. 38/20) прописано је да рокови за подношење тужбе у парничном поступку, приватне тужбе у кривичном поступку, предлога за покретање ванпарничног поступка или поступка извршења и обезбеђења, подношење тужбе у управном спору и подношење уставне жалбе, престају тећи за време ванредног стања проглашеног 15.03.2020. године. Из наведеног следи да се наведена одредба односи на процесне рокове за подношење иницијалних аката у судским поступцима, а не на рокове застарелости који су по својој природи материјалноправни рокови, какав је у конкретном случају рок за накнаду штете из чл. 591. ЗКП.

Код изложеног, одлучено је као у изреци на основу чл. 414. став 1 ЗПП.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**